

מסורת הש"ס

(א) לעיל ז' ט' (לעיל יוד יא):
 (ב) קטן: עירובין להל',
 (ג) דרכות ט' ו' (ט"ז ד) (רס"ג)
 ה"ר"ף וה"ש"ס א"ר יהודה,
 (ד) ס"א קטנא, ו' ג' ו' חסופות
 כמות: ד' ר"ה א"ר זבדן, (ה) שבת קטנא,
 (ו) [מסופתה ס"ג, ט' (ט) ג' ע"ג
 כח: (ז) ע"ג מוס' שבת ג',
 (ח) ד"ה א"ר זבדן, (ט) שבת קטנא,
 (י) [שבת קטנא], (יא) ג' ע"ג
 גישות: ד"ה כדלמח, (יב) ע"ג
 מוס' שבת ג', ד"ה אמר רב
 זבדן, (יג) שבת ג', (יד) ע"ג ו'
 שבת קטנא: (טו) [דף כח:]
 (טז) [שמות יב, ט' ס"א שמולך,
 ק] וע"ג מוס' שבת מו' ד"ה
 דמולות,

הגהות הב"ח

(א) גמ' יש בנין ככלים ריש
 סתירה בכלים ובי"ה סביר:
 (ב) רש"י ד"ה קנבא לתמוט.
 י"ב מדלמח דף ג' ע"ב:

גליון הש"ס

גמ' מהו לכבות את הנה.
 ע"ג כמות ג' ע"ג מוס'
 ד"ה אמר ליה:

לעזי רש"י

קרוי"ל [קרוי"ל].
 מנורה. מקי"ר. לבחול
 (נה). אישטיל"א. גור-עץ.
 ביב"א. ירי (הפרשת בחולין).
 קציד"א. לפיקו. שנק"ר
 [שנקי"ר]. רוי-ד.
 איתקליפ"שיון.
 [אישטיל"א]. קדחה.

מוסף רש"י

אין בנין בכלים ואין
 סתירה בכלים. כלן איסור
 בנין ופסיה כללים אלא
 כגמים, דמנין בנין כל דהו,
 והעושה כלן או גומא צ"ט
 או בשבת משום מהו כפטיס
 הוא דמנין, שהוא מיוז לכל
 גמר מלאכה, או אם הוא דבר
 שהוא מחליקו חייב משום
 ממחק, ואם קרי' קטן חייב
 משום ממחק קטן אורג לו
 מתקן לו טופס, אבל בנין
 ופסיה לא שייך צו' לאחויי
 כפולק וזמור, דהא דמנין
 הנהו כל שהוא, כגמים מן
 (דע"ל א'). לאו אדעתא.
 לא נמי ל' (ברכות ב') שוגג
 הימי (מתנות לה'). קנבא
 שרי. גר המעשה והיך
 מותר לתקנו ולהחזירו צ"ט
 (האורח ח"א סי' טו). יריא.
 טופס ענין ריק, כלל
 קאי"ל (ע"ג כח). דיבא.
 אישטיל"א לשון ענייה
 ומיכה (טו). קדחתא.
 חממות (טו). והחלה
 אוקלא. תחילה החול (טו).
 סוף אוקלא. מכר מרפא
 וענין קדחתא מטע (טו).
 רפצוריה עניא. שגא למחלה
 כדי להאי מרפאת עניו (טו).
 כל דבר שאין בו סכנה.
 חולה שגא לא יעשו לו רפואה
 זו אין מסוכן למות ומכל
 מוסק קרי' הוא לה. אמר
 לנכרי ועושה. אכל דבר
 שיש בו סכנה יסבל עממו
 עשה לו (שבת קטנא). מסייע
 אין בו ממש. מי שאינו אלא
 מסייע דבר ואלו כל לעשותו
 נלדו אינו יכול, אין בו ממש.
 ולא חשי מדי (שבת כ"ג).
 מת ביום טוב ראשון. מת
 המוטל לקבור, אם יו"ט
 לאשון הוא (ט"ז ע"ג) מת
 ששתייה כגון שנת בשבת
 ולמחר היה יו"ט (שבת קטנא).

יום טוב פרק שני ביצה

בב.

עין משפט גד מצוה

ע"א ב מיי פ"ד מהלכות
 יו"ט הל' ג' ופ"ד
 מהלכות שבת הלכה טו סגן
 לארון עה טו"ש"ע א"ח ס'י
 מקיט ספיק ג' וס"י ש"ד ספיק
 ז':
פ ב מיי פ"ד מהלכות שבת
 הלכה ג' סגן לארון סה
 טו"ש"ע א"ח ס'י רפה ספיק
 ז':
פא ג מיי פ"ד מהל' יו"ט
 הלכה ג' סגן לארון עה
 טו"ש"ע א"ח ס'י מקיט ספיק
 ז':
פב ד מיי ש"ס טו"ש"ע א"ח
 ס'י מקיט ס"ד:
פג ה ו מיי ש"ס הל' ד
 טו"ש"ע ש"ס ספיק א':
פד ו מיי פ"ד מהלכות שבת
 הלכה ד' סגן לארון סה
 טו"ש"ע א"ח ס'י ש"ס ספיק
 ט':
פה ח מיי ש"ס טו"ש"ע א"ח
 ס'י מלו ספיק ז':
פו ט מיי ש"ס הל' י':
פז י מיי ש"ס טו"ש"ע ש"ס ס'י
 ש"ס ספיק ז':
פח כ מיי פ"א הל' טו
 טו"ש"ע א"ח ש"ס
 כה"ג:
פצ ל מיי פ"א מהל' יו"ט
 הלכה ד' טור ש"ע א"ח
 ס'י מלו ספיק ז':

שערב לזה ולא ערב לזה. אפה וצבל מצעוד יוס לשם ערוז ולא
 ערמו חמין: כמורה על חליות. וכשפלה נפרדו חליותיה: יש טורס
 בנין ככלים. וזונה חייב בכל שהוא: אין טורס בנין ככלים. ואינו
 חייב אלא אם כן עשה בו מלאכה כגון ממתק או מתקן או אורג
 או תופר שהן אבות מלאכות לעלמס
 אלא חרות חליות שאין בו אלא משום
 בנין אין זונה אלא כזמים והאלים:
קס שמעיה. דעולא: זקף לשרגא.
 שהיה רואה שימתק השמן לאחריו
 ולא ימשך אחר הפמילה ותכבה:
שרגא. נר של חרס קרוי"ל כלע"ז:
הנוטל שמן זכר. בשבת: המסתפק.
 הנוטל ממנו והוכל: חייב משום
 מכבה. וכבו צ"ע. לא אשתרי:
לאו אדעתא. עשה השמש מה
 ששעה: קנבא. לנמוט (ט) ראש
 הפמילה שנעשה פחס שקורין מוקי"ר
 כלע"ז: מפני דבר אחר. לשמש
 מנמוט: לעשות מחילה. כסקין:
צקעס. אישטיל"א: כדי לחוס עליה.
 שאין כבו זה לורך י"ט. ואני שמעתי
 דהו ליה סותר ע"מ לבנות כמקומו:
מוסר. אלמא לנורח יוס טוב שיהנה
 היוס שרי: ר' יהודה. דלמר לקמן (ט)
 מכשיי אוכל נפש שרו דריש יעשה
 לכסס לכל זריכס והאי נמי זריכס
 הוא וכן תשמיש ואנא דאסרנא כרצנן
 דרשי הוא לנדו: אישטיל"א.
 ואין לך עון זית גדול מן הדלקה
 ולנורח י"ט הוא הולך מן הדלקה
 ליצב בשבת ובגשמים: למחל עינא.
 לשום בו כחול לרפואה: יריא.
 שעושה ריח צ"ע"א והוא שקורין
 קציד"ה כלע"ז שהוא עושה ריח
 כמנו מחט כדן צ"ה מדי (חולין
 דף כ"ג): דמו. שנקי"ר: דעמחא.
 מדמעט תמיד: קדחא. לשון קדחה
 כפאי (דרכים ז') שורפת והוא שקורין
 אישטיל"א יו"ן: סתלס אולנא. תחלת
 החולי של כל אלו: דאפילו בשבת
 דרי. כדלמרינן במסכת ע"ז
 (דף כח:). שורייני דעניא צאונתא
 לנצח תלו: סוף אולנא ופצויה עינא.
 שקריב להמרפאות הוא ואינו כחול
 אלא להגיה מאורו: אישטיל"א
צקעס. שמומר להנחת הגוף שלא
 יתעשן: דרשנין. רבי יהודה היא
 דלמר לכל זריכס: עמיין ופתח.
 סוגר ופתח ריסי עייני להכניס
 הכחול: איכא רצ זבד. שהיה מקשה
 לי כמותן: ושני ליה. ופרקי לו:
מסייע אין בו ממש. מי שאינו עושה
 מלאכה ממש אלא מסייע מעט כי
 האי וצלאו הוא מתעבדל אין בו ממש.
 והכי אמר כמסתק שבת כהמנעט
 (דף ג'). גבי זה יכול זה אינו יכול
 דקמסייע צהדיה מסייע אין בו ממש:
 מה

ומדליקין לו את הנר משום רבי יצחק
 אמרו אף צולין לו דג קטן תניא נמי
 הכי מי שלא הגיח עירובי תבשילין אופין
 לו פת אחת וטומנין לו קדרה אחת
 ומדליקין לו את הנר ומחמין לו קיתון
 אחד ויש אומרים אף צולין לו דג קטן
 רבא אמר לעולם שהגיח ושאיני הטמנה
 דמוכחא מלתא דאדעתא דשבתא קעביד
 איתיביה אב"י (ה) חגיגה אומר בית שמאי
 אומרים אין אופין אלא אם כן ערב בפת ואין
 מבשילין אלא א"ב ערב בתבשיל ואין טומנין
 אלא אם כן היו לו חמין טמונין מערב וא"ט
 הא היו לו חמין טמונין מיהא עביד וא"ט
 דמוכחא מלתא דאדעתא דשבת קעביד
 אלא אמר אב"י כגון שערב לזה ולא ערב
 לזה והגיה היא ואליאב דב"ש: ואין זוקפין
 את המנורה: מאי קא עביד אמר רב
 חיננא בר ביסנא הכא במנורה של חליות
 עסקינן דמחוי כבונה דב"ש סברי יש בנין
 בכלים (ה) וב"ה סברי (א) אין בנין בכלים ואין
 סתירה בכלים עולא איקלע לבי רב יהודה
 קם שמעיה זקף לה לשרגא איתיביה רב
 יהודה לעולא הנותן שמן בנר חייב משום
 מבעיר והמסתפק ממנו חייב משום מכבה
 א"ל (ג) לאו אדעתא: אמר (ז) רב (ט) קנבא
 ישרי: בעא מיניה אבא בר מרתא מאב"י
 מהו לכבות את הנר מפני דבר אחר אמר לו
 האפשר בבית אחר אין לו בית אחר מאי
 אפשר לעשות לו מציצה אין לו לעשות
 מציצה מאי אפשר לכפות עליו את
 הכלי אין לו כלי מאי אמר ליה יאסור
 איתיביה (א) אין מכבין את הבקעת כדי
 לחוס עליה ואם בשביל שלא יתעשן הבית
 או הקדרה מותר אמר ליה ההיא רבי
 יהודה היא כי קאמינא אנא לרבנן בעא מיניה
 אב"י מרבה מהו לכבות את הדלקה ביו"ט
 היכא דאיכא סכנת נפשות לא קא מבעיא
 לי דאפילו בשבת שרי כי קמבעיא לי משום
 אבוד ממון מאי א"ל אסור איתיביה אין
 מכבין את הבקעת כדי לחוס עליה ואם
 בשביל שלא יתעשן הבית או הקדרה
 מותר ההיא רבי יהודה היא כי קאמינא
 אנא לרבנן בעא מיניה רב אשי מאמימר
 מהו לכחול את העין ביו"ט היכא דאיכא
 סכנה (ה) כגון רירא דיבא דמעתא וקדחתא
 ותחלת אוקלא לא מבעיא לי דאפי' בשבת
 שרי כי קמבעיא לי סוף אוקלא ופצויה עינא
 מאי א"ל האסור איתיביה אין מכבין את
 הבקעת ושני ליה כרשנין אמימר ש"רי
 למכחל עינא מוכרי בשבתא איכא דאמימר
 מוכרי בשבתא אמר ליה רב אשי לאמימר
 מאי דעתך דאמר עולא בריה
 דרב עילאי כל צרכי חולה עושין ע"י נכרי
 בשבת ואלא אמר רב המנונא (כ) כל
 דבר שאין בו סכנה (ה) אומר לנכרי ועושה
 הני מילי היכא דלא מסייע בהדיה הכא מסייע
 בהדיה אבל מר קא מסייע דקא עמיין ופתח
 אמר ליה (ה) איכא רב זביד דקא' בותך ושני
 ליה (ה) איכא רב זביד דקא' בותך ושני ליה
 רב זביד דקא' בותך ושני ליה רב אשי לאמימר
 מהו לכחול את העין ביו"ט והאמר רבא מת
 ביום טוב ראשון יתעסקו בו עממין ביום טוב
 ראש השנה בשני ימים טובים של ראש השנה

מוסף תוספות

א. וזקפין מטין אותם
 ופצויהו דמין אותם. מוס'
 ה"ש"ע שבת מ' ד"ה דמולות.
 ב. דכשמיטת השמן
 ומרוקו מפי הנר שהוא
 דולק כיה מדה אור הנר ואין
 דולק יפה כבתחילה והוא
 ליה מכבה. ל"ח ש"ס ט'
 ע"ש ע"ד. וזכרה אורו,
 דהא לא ציל נהורה כי ליכא
 רק מעט שמן. מ"פ.
 ד. והוא מלשון קניבת ירק.
 ע"ג. ה. שהם עיקר
 מכוירין אורכל נפש כדכרפ
 גבור כיו שלא יתרוקן
 החבשיל עצמו שאם אתה
 מחמיר עליו אתי לאימנועי
 משמחת י"ט. רכ"ב.

רבינו חננאל

ואין זוקפין המנורה.
 אוקימנא במנורה של חליות
 משום דמחוי כבונה, וב"ש
 לטעמיהו דאמרי יש בנין
 וסתירה בכלים, ובית הלל
 אומרים אין בנין בכלים ואין
 סתירה בכלים (מ"ז). וקיל'
 כב"ה. ותנא של בית ר"ה לא
 היו זוקפין המנורה ביו"ט,
 ומעשה שפלה המנורה
 בליל יו"ט דרימי כפני ר"ג
 והזוקפין, ועמד ר' עקיבא
 וזקפא, א"ל ר"ג עקיבא מה
 לך שאתה מבטל ראשך
 בין המחלוקות, א"ל למדנתו
 רבינו אחרי רבים להטות,
 אצ"ע שאתה אסור, הן
 מותרין והלכה כמרבובים, א"י
 יהודה משום ר"ג מטלטלין
 מנורה ביו"ט אבל לא זוקפין.
 עולא איקלע לבי רב יהודה
 בליל יו"ט, קם שמעיה
 זקף שרגא, כלומר זקפה
 ונתקבץ השמן לאחוריה כדי
 שתכבה מהרה וישאר השמן
 ונמצא כאילו מכבה ביו"ט.
 אותיב רב יהודה לעולא מהא
 דתניא בשבת, הנותן שמן
 בנר חייב משום מבעיר,
 והמסתפק ממנו חייב משום
 מכבה, נמצא שמעת זוקף
 הנר וקיצץ השמן אחוריה
 הנר כאילו נסתפק ממנו
 וחייב משום מכבה, וכיון
 דבשבת חייב, פשיטין מבי
 דביו"ט נמי הוהו קמסתפק
 הוא, והמסתפק אסור משום

ההיא רבי יהודה היא.

למה ללל זריכס ואין
 עדינן כרבנן ואם תלמר והא ואלן
 פסקינן לקמן הלכה כר' יהודה וי"ל
 דמסיק עליה ואין מורין כן אי נמי
 י"ל דהא דשרינן מדרשה דלכס היינו
 דוקא דרב"ה שהוא אוכל נפש אבל
 דבנר שאינו אלא לתשמיש צעלמא
 וכן שלא תתעשן הקדרה אסור:
 נפישא

מה

לעשות לו מציצה ולא כלי
 אלא רבא לבי רבא. וכן א"ל רבא לבי
 רבא. וכן א"ל רבא לבי רבא.
 כגון אבוקה שהיה בחיכותו עיניו טקנים,
 אם נוטל בשבת מאותן העצים שלא
 אחזה בהן האור שרי. בעא מיניה רב
 אשי מאמימר מהו לכחול עין ביו"ט.
 כגון רירא דיבא דמעתא קדחתא
 וקדחתא, אלא מבעיא לי דאפילו
 בשבת שרי, כי קמבעיא לי סוף
 אוקלא (רפכותו) [פתוחין] בקעת
 כו'. ושני ליה האי ר' יהודה היא,
 כי קאמינא אסור אליבא דרבנן.
 (ומצנא חלוקת ר' יהודה ורבנן ביה"כ,
 רבנן הוו אבא רביה) אלא היה
 כ"ג זקן או איסטניס מחמין לו חמין
 ומטילין לתוך הצנן כדי שתפוג
 צינתו, ותניא ר' יהודה אומר עשיות
 של ברזל היו מרתחין מערב יו"ט
 ומטילין בצנן כדי שתפוג צינתו,
 אמר רב ביבי שלא הגיע לצירוף,
 אבי אמר אפילו תימא הגיע לצירוף,
 לר' יהודה דבר שאין מתכוין מותר,
 ומי אמר אב"י הכי והא אמר אב"י כו'.
 אמר רב כחל מגוי בשבת. א"ל רב
 אשי כמאן כעולא דאמר כל צורכי
 חולה עושין ע"י גוי בשבת, ואמר
 רב המנונא כל דבר שאין בו סכנה
 אומר לגוי ועושהו, הני מילי היכא
 דלא מסייע בהדיה. הכא מסייע
 בהדיה אלא מסייע דקא עמיין ופתח
 עינא. והאמר ליה מסייע אין בו
 ממש. וישראל אפילו בשני ימים
 טובים של ראש השנה

(ה) ע"פ הערוך ערך קנב שמשמין דברי רבנו אלן. ומ"י"ף: קנבא וכו' הפי' שהיה רבנו הוזה נס כ"י"ף כלן וע"פ הי"ט.